Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 19. kwietnia 1931 r. Nr. 23.

NOWINY

Pismo poświęcone sprawom lokalnym.

TYGODNIK
na Powiat
Tarn. Góry, Lubliniec
oraz Gminy
Szarlej i W. Piekary.
:-: Cena numeru 20 groszy. :-:

Wychodzi w każdą środę i sobotę
Przedpłata miesięczna z dostawą do domu wynosi 1,50 złoty.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Tarnowskie Góry, Rynek 13. -:- Telefon nr. 1034.

Czy kryzys gospodarczy ma się ku końcowi?

Największym kłopotem świata, nad którego rozwiązaniem głowią się najtęższe umysły, to powstały w ostatnich latach kryzys gospodarczy. Kryzys ten nietylko że dotknął kraje, które prowadziły wojnę, ale dotknął również i te państwa dla których wojna była doskonałym interesem. Trony i rządy, których nie dotknęły przewroty spowodowane wojną, zadrżały w posadach pod naciskiem ogromnego kryzysu gospodarczego. Wojna światowa nietylko obudziła ducha narodowego wśród ludów świata ale przyczyniła się do wielkiego rozwoju przemysłu w krajach dotąd nieuprzemysłowionych i wznieciła wśród narodów patrjotyzm gospodarczy. Instynkt samozachowawczy każe poszczególnym krajom rozwijać te gałęzie gospodarcze, które dotąd były w powijakach, aby stać się samowystarczalnym na wypadek wojny. Gdy do niedawna w krajach o niższej kulturze i o nierozwiniętym przemyśle słyszano hymny pochwalne na cześć dobrych wyrobów zagranicznych to dzisiaj wręcz odwrotnie słyszy się hasła: „Precz z zagraniczną tandetą", „Precz z wyrobami przemysłu zagranicznego", „Kto kupuje wyroby zagraniczne, ten świadomie przyczynia się do zwiększenia bezrobocia" i t. d. Kraje w obronie swego młodego nieraz przemysłu stawiają coraz to większe mury celne, dążąc temsamem aby dać pracę rzeszom bezrobotnych. Wymiana dóbr pomiędzy narodami maleje, a kryzys gospodarczy zwiększa się, potęgowany brakiem kapitałów w jednych a nadmiarem w drugich krajach. Pochwytywane z radością większe zamówienia dla przemysłu z innych krajów są chwilową ulgą dla danej gałęzi i przynoszą nawet rozczarowanie bo zamówienia te służą rozbudowie przemysłu i uprzemysłowieniu zamawiającego kraju.

Rządy poszczególnych krajów radzą nad rozwiązaniem kryzysu gospodarczego swoich krajów, wypracowują nowe programy gospodarcze mające przynieść ulgę i polepszenie. Walka ukończona na frontach bojowych wre na froncie gospodarczym. Żyjemy w czasach wyścigu pracy w których szuka się aljantów na terenie walki gospodarczej.

Kraj nasz znajduje się pomiędzy dwoma wielkiemi krajami o bardzo odmiennej strukturze gospodarczej. Zachodni nasz sąsiad to kraj z ogromnie rozwiniętym i nowocześnie urządzonym przemysłem, który przegrawszy wojnę światową stara się swoją silnie rozwiniętą organizacją gospodarczą i techniką zawojować świat. Nadrozwinięty przemysł niemiecki szuka ekspansji i walczy o rynki zbytu na rynkach światowych. Niestety rozbudzony patrjotyzm gospodarczy narodów utrudnia coraz bardziej ekspansje a olbrzymi przemysł rozwinięty przez kapitalizm i genjusz germańskich narodów drży i chwieje się na szczycie swojej potęgi.

Wschodni nasz sąsiad zniszczywszy to wszystko co znienawidzony przezeń kapitalizm zachodni stworzyć zdołał, buduje nowy ustrój gospodarczy na podstawie opracowanego programu gospodarczego t. zw. piatiletki t. j. programu pięciolecia. Bolszewickie rządy komisarzy w pięciu latach pragną na podstawie swego programu odbudować i stworzyć przemysł i uprzemysłowić kraj swój tak dalece aby potęgą tegoż podbić świat dla idei Leninów, Trockich i Stalinów. Narody mające odetchnąć swobodą dostały się pod władzę siepaczy czerwonych carów, aby jako tłum bezwolny służyć do wykonania programu piatiletki. Dla dokonania swych zamierzeń poświęca się setki tysięcy i miljony ludzi, ginących z głodu, pod razami nahajek i od kul katorżników — czekistów. Krótkowzroczny świat kapitalistyczny, któremu poprzysiężono zagładę, kuje na siebie miecz dla chwilowego zysku, i swarzy się.

My niebaczni na zaciągające chmury, w czasie tego wyścigu pracy, bawimy się w partje i politykujemy. Zamiast programu gospodarczego i organizowania wszystkich naszych sił dla zwalczania kryzysu zwalczamy się i niszczymy. Zamiast budżetu dostosowanego do możliwych, znośnych dla podatników granic tworzy się budżety nierealne, nieoparte o faktyczne dochody narodu. Obroty handlowe zmniejszają się, a zwiększyć je muszą urzędnicy skarbowi by preliminowane dochody skarbowe się niezmniejszały. Bankruci uważani są za bogatych by ściągnąć można z nich podatek dochodowy i majątkowy. Towary mające służyć kupcowi dla operacyj handlowych obkłada się aresztem, aby sprzedać je za bezcen na licytacji i zniszczyć kupca-podatnika. Tych którzy mogliby przejąć warsztaty pracy, po zniszczonych przez podatki, już zabrakło. Rzesze bezrobotnych będą się zwiększały, a kryzys gospodarczy pogłębi się o ile najwyższe władze państwa nie oprą się bezwzględnie na ustawie i nie ukrócą swawolę urzędów skarbowych.

Potrzeba nam naprawy ustroju podatkowego i dobrze obmyślanego programu gospodarczego. Biedni jesteśmy, więc nie niszczmy się jeszcze bardziej. Etatyzm nasz nie zbawi i etatyzmem nie zwalczymy kryzysu gospodarczego, współpraca wszystkich dla dobra ogółu, organizacja jaknajściślejsza na polu gospodarczym i rozwinięty patrjotyzm gospodarczy oparty na chrześcijańskiej zasadzie życzliwości i sprawiedliwości dozwolą nam zwalczyć kryzys gospodarczy. Tyle sił w nas twórczych odżyje, tyle własnych kapitałów odnajdzie się skoro zespolimy swe siły i poczniemy pracą, dobrą organizacją, oszczędnością i wzajemnym zaufaniem współpracować nad polepszeniem naszego lepszego jutra. Kryzys nie minie wcześniej, aż nie odnajdziemy się w sobie i aż nie znajdziemy wiary w nasze własne siły! Prywatnej inicjatywy zabijać nie wolno, bo zniszczywszy prywatne polskie kupiectwo, rolnictwo i przemysł któż będzie wówczas opłacał podatki i da pracę bezrobotnym?

Sprawy lokalne z Tarn. Gór.

Związek Urzędników Państwowych, Samorządowych i Komunalnych koło Tarn. Góry zwołał swych członków na posiedzenie w dniu 16 bm. o godz. 6-tej na salę p. Kapuścioka. Głównym punktem obrad była sprawa potrącenia urzędnikom dodatku 15 proc. Zainteresowanie się w tej sprawie urzędników nieomal wszystkich gałęzi jest bardzo wielkie, bowiem chodzi tu o zagrożenie bytu naszych urzędników. Jak wiadomo Rada Ministrów uchwaliła dnia 10. kwietnia br. cofnąć dodatek w wysokości 15 proc. przyznany wszystkim kategorjom urzędniczym do ich uposażenia. Istnieje zamiar zastosowania tego rozporządzenia automatycznie do urzędników i funkcjonarjuszy płatnych ze Skarbu śląskiego. Interpretacja ta jest zupełnie błędna, bowiem jeżeli się rozchodzi o urzędników i funkcjonarjuszy płatnych ze Skarbu śląskiego to jedynie decyduje tu Sejm Śl. Sejm Śl. jak to słusznie prezes głównego zarządu związku p. Hauke zaznaczył, nie ma żadnego powodu naszym urzędnikom tego dodatku skreślić tembardziej że w budżecie śląskim mamy aż około 25 milj. nadwyżki. Nie można powoływać się na artykuł 3, ustawy 1, z dnia 8. lipca 1925 r. w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Wojew. Śl. tudzież funkcjonarjuszów związków komunalnych, który to przepis upoważnia wojewodę śląskiego jedynie do automatycznego stosowania rozporządzeń i zarządzeń Rządu Rzeczypospolitej, wydanych na zasadzie uposażeniowej z 10. października 23. do funkcjonarjuszów opłacanych ze skarbu śląskiego. Nie ulega wątpliwości, że rozporządzenie Rady Ministrów z 10. kwietnia br. nie może być zastosowane automatycznie do funkcjonarjuszów opłacanych ze skarbu śląskiego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 3 ust. z dnia 8. lipca 1925 r. gdyż nie jest one oparte na ustawie uposażeniowej a więc tem samem zastosowanie tegoż rozporządzenia do urzędników płatnych ze skarbu śląskiego nie zachodzi uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawnych. Nie poruszamy tu katastrofalnych skutków jakie wywrzą obcięcie poborów urzędniczych.

Pod względem moralnym również nie poleca się takowego zastosować, bowiem urzędnik nie powinien być nigdy zależnym od strony zainteresowanej. W przeciwnem razie tak się stać może W danym wypadku Rząd ponosi większą szkodę.

Miejmy nadzieję, że p. Wojewoda poczyni wszelkie starania i spowoduje ażeby istniejący zamiar obcięcia urzędnikom i funkcjonarjuszom pensyj o 15 proc. nie został wprowadzony w czyn.

Firma Gotobur z Czarnej Huty przeniosła wszelkie swoje zakłady do Siemianowic Śl. na ulicę Wandy nr. 10.

Zgłoszenia z urzędu Stanu Cywilnego od 6. kwietnia do 16. kwietnia 1931 r. 11 urodzeń ślubnych, 3 urodz. nieślubnych; śluby: mistrz krawiecki Teodor Dulski—Hildegarda, Klara, Jadwiga Gottschalkówna; zgony: dziecko Ewa, Janina Milanówna (3 miesięcy), Rozalja Schmidt, z domu Aleksy, wdowa (75 lat), dziecko Bibianna, Barbara Walecko (1 rok i 3 miesięcy), dziecko Florjan Stolarczyk (1 rok 5 miesięcy), dziecko Henryk, Jan Blacha (2 miesięcy), dziecko Lydja, Tereza Janusówna (9 dni), dziecko Łucja, Tereza Kozubek (4 miesięcy).

Z Magistratu. Na ostatnim posiedzeniu miejskiej Komisji budowlanej zapadły następujące uchwały: W tutejszym Ratuszu okazała się potrzeba zamontowania nowego kotła służącego do ogrzewania w miejsce pękniętego, koszta wynosić będą około 1,300 zł.

Bruk na ul. Górniczej tuż przy budynkach Straży pożarnej musi być podniesiony aby w czasie przejazdu skrapiarki i sikawki niepołamać resorów, koszta wynoszą około 900 zł.

Na placu Wolności z ukończeniem ustępu podziemnego zostanie wykonane ogrodzenie skweru i zarazem rozszerzenie chodnika. Kosztorysy znajdują się w opracowaniu w miejskim urzędzie budowlanym.

Ul. Strzelecka ulegnie przebrukowaniu celem skierowania ruchu wjazdowego na Rynek.

Ul. Klasztorna zostanie naprawioną przez szosowanie na razie 250 m. aż do wolnego placu, pozatem będą sporządzane chodniki aby nienarażać dzieci na utonięcie w błocie, koszty tego wynosić będą kwotę 10.000 zł. — W oczyszczalni w Lasowicach ma być dokonane nowe oparkanienie, tymczasem tylko od szosy (i to jest jeszcze zależne od Komisji budowlanej). Projekt urządzenia znajduje się w opracowaniu. Miasto zamierza zakupić około 5000 m² gruntu obok Targowiska na rozszerzenie tegoż od firmy Śląski Przemysł Drzewny. Cena za m² nie jest jeszcze ustaloną.

Sprawami budowy kostnicy przy domie starców ul. Przemysłowej, naprawie starej Kataryniki i przebudowie sal w szkole męskiej na dwie klasy zajmie się Komisja na najbliższem posiedzeniu.

W niedzielę dnia 19 bm. o godz. 3 po poł. odbędzie się w sali Hotelu pod Lipami zebranie miesięczne członków Tow. Gimn. Sokół, na które uprasza się wszystkich druhów oraz druhinie o liczne przybycie. Po zebraniu wygłosi odczyt p. prof. Wójcik na temat: o wrażeniach podróży do Ziemi świętej.

Polaku! Polko! Ojcze! Matko!

W dniach 27, 28, 29 i 30 kwietnia, oraz 1 i 2 maja br. odbędą się u nas wpisy do szkół powszechnych. Jeżeli niechcesz być zdrajcą Ojczyzny i aby na ciebie wskazywano palcem, patrz oto zaprzedaniec niemiecki, niedaj się wziąć na lep Volksbundu, który to stara się wszelkiemi środkami dozwolonemi i niedozwolonemi pozyskać do szkół mniejszościowych jak największą liczbę dzieci polskich, by móc potem przed zagranicą rozpuszczać nieprawdziwe wiadomości o stosunkach narodowościowych na Śląsku. Metody „Volksbundu" są dostatecznie znane, polegają one na nakłanianiu słabych rodziców polskich do oddawania dzieci do szkół mniejszościowych, oraz do wstrzymania się od zapisania do szkół w oznaczonym terminie.

Ojcze! Matko! Polaku! Polko! niedajcie się przekupić w obecnym krytycznym czasie gospodarczym czyhającemu na duszę polską tyrana Niemcowi, któremu zależy aby tylko wciągnąć jak najwięcej dzieci polskich i do swoich szkół. Spiesz zatem z otwartą przyłbicą i zapisuj swe dzieci tylko do ojczystej swej Polskiej Szkoły, a Niemcowi powiedz otwarcie, wara ci od naszego polskiego dziecka. Okażcie to tak jakżeście okazali w zeszłym roku, że Lud Śląski jest na tyle uświadomiony, i nie da się porwać przez nieuczciwą podłą agitację, płatnych judaszowskich agitatorów niemieckich. Niech żyje polska szkoła!

Wiosna??

W czwartek w godzinach przed południowych byliśmy znowu świadkami przemijającej zadymki śnieżnej. Ciepłota wykazuje w dalszym ciągu stabilizację, słupek rtęci utrzymuje się ciągle w granicach kilku zaledwie stopni powyżej zera, i ci, co przepowiadali i cieszyli się z nadejścia wiosny, mocno się zawiedli. Podobne opóźnianie się meteorologicznej wiosny, jakie obserwujemy w bieżącym roku, notowano w ostatnich dziesiątkach lat, kilka razy zaledwie prócz roku 1909. Analogicznie do przebiegu w r. bieżącym również i w latach 1913 i 1917 zima meteorologiczna przeciągnęła się aż na koniec kwietnia i tak w roku 1913 doszedł mróz w dniu 12 kwietnia do 4° a w roku 1917 jeszcze 29 kwietnia padał deszcz ze śniegiem. W roku tym panowały w lecie wielkie upały, które dotrwały nawet do września, dochodząc do 50° w słońcu. Tego rodzaju ekstrawagancje nie są zresztą specjalnością klimatu naszych obszarów meteorologicznych, bo jeszcze większe kaprysy przyrody notują dzieje meteorologji w okolicach więcej nawet na południe wysuniętych jak n. p. we Francji. Tak w roku 1774 mrozy jakie nawiedziły Francję południową zniszczyły zupełnie winnice, a nawet w dniu 20 czerwca tegoż roku notowano tam wielki mróz. Podobnie w roku 1776 panowały we Francji w dniu 7 lipca wielkie mrozy i opady śnieżne. Miejmy nadzieję, że w Tarn. Górach się tego nie doczekamy, a wiosna niebawem zakwitnie.

W Katowicach odbywają się obecnie targi na drzewka i krzewy, zorganizowane przez Śląską Izbę Rolniczą.

W sali Hotelu pod Lipami odbędzie się dnia 19. IV. o godz. 7 wieczorem zabawa taneczna. Przygrywać będzie orkiestra 11 p. p. Uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie.

W niedzielę (19. IV. br.) o godz. 8,30 odbędzie się msza św. na intencję Stow. Młodz. Polskiej Tarn. Góry. Zaś popoł. o godz. 5-tej odbędzie się zebranie kwartalne w Ognisku.

Od naszego czytelnika. (Niemiła przygoda w tutejszym kościele parafjalnym). Otóż niektóre nasze panie nie zastanawiają się nad tem, że skoro wszedłszy do kościoła powinne w nim zachować się tak, jak to nas nasza Wiara katolicka poucza, a nie jak to sobie niektóre panie wyobrażają oraz w nim zachowują. W środę rano t. j. 15 bm. zdarzył się następujący wypadek. Dwie panie wstąpiły do kościoła aby zapewne pomodlić się, lecz niestety miały pecha, ponieważ zamiast wyjąć z swych ręcznych torebek książeczki do modlenia czy też różańce, poczęły się przeglądać w swych lusterkach umieszczonych w torebkach, a co gorsze jedna z nich poszła nawet dalej albowiem popudrowała się trochę, wobec czego zrobiłem się na tyle niegrzecznym, że zwróciłem się do owej pani, aby na przyszły raz, skoro przyjdzie do kościoła, zechciała przynieść ze sobą trochę więcej mąki kartoflanej czy też wapiennej, oraz różnych odpadków węglowych, które to zastąpią jej wszelkie szminki, albowiem tu nie jest miejsce na takie sprawy, gdyż to dom Boży, gdzie takich spraw się niezałatwia. — Owa pani uczuła się widocznie tem nader obrażoną, albowiem natychmiast wyszła z kościoła.

Na zebraniu miesięcznem Tow. hodowców gołębi pocztowych Tarn. Gór i okolicy w niedzielę dnia 12. bm. zakomunikowano członkom następujący rozkład lotów na rok bieżący, (pierwsza data oznacza czas wsadzania, druga data dzień wypuszczenia gołębi). Lot próbny ze Stradomia (42 km.) 2. V. 31 r. godz. 14 do 16 — 3. V. 1931 r. Loty konkursowe: Piotrków (125 km) 9. V. 1931 r. godz. 8 do 10 — 10. V. 1931 r.; Pruszków (230 km) 23. V. 1931 r. godz. 8 do 10 — 24. V. 1931 r.; Łapy (400 km) 5. VI. 1931 r. godz. 8 do 10 — 7. VI. 1931 r.; Orany (570 km) 26. VI. 1931 r. godz. 8 do 10 — 28. VI. 1931 r.; Turmont (800 km) 16. VII. 1931 r. godz. 8 do 10 — 18. VII. 31r. Lot związkowy Ritupe (Łotwa 1000 km) ewentl. 22. VI. 1931 r. — 26. VI. 1931 r. Czas wrzucania obrączek do zegara od godz. 4 do 20-tej.

Wycieczka do kopalni. Tow. Czeladników Katolickich w m. urządza dla swych członków w poniedziałek, dnia 20. kwietnia br. wycieczkę celem zwiedzenia urządzeń i podziemi kopalni Radzionkowskiej w Buchaczu.

Zbiórka o godz. 15-tej na dworcu, odjazd pociągiem o godz. 15.12 do stacji Szarlej. Zarząd Tow. daje więc możność zwiedzenia swym członkom kopalni węgla, to też nie powinno zabraknąć nikogo.

We wtorek, tj. 21. 4. br. o godz. 20-tej odbędzie się na salce p. Rutkowskiego w m. miesięczne zebranie.

Sympatycy i goście tak w wycieczce jak na zebraniach mile widziani.

Pojawił się na Śląsku pod redakcja prof. Pawła Musioła miesięcznik p. t. „Nowa Polska", przeznaczony w szczególności dla inteligencji na Śląsku. Charakter miesięcznika narodowy i państwowy, artykuły ujmują zagadnienia z nowego, szerokiego i głębokiego punktu widzenia, szczególnie z punktu widzenia młodego pokolenia. Artykuł pierwszy (pióra p. Musioła) p. t. „Nasze stanowisko ideowe" mówi o krystalizowaniu się naszych pojęć ideowych wśród młodej inteligencji na Śląsku, drugi (p. Zdzisława Obrzuda) domaga się ideału kulturalnego Polaka doby obecnej, trzeci (p. Al. Targa) rozpatruje etyczne życie polityczne współczesnej Polski i t. d.

Wycinek z „Gońca Śl." z dnia 8 IV. 31 r. — nr. 80.

Ostrzeżenie.

Otrzymujemy co następuje: Krążą po parafjach od domu do domu jacyś natarczywi kolporterzy, by nakłonić do zamówienia książki o świętym Franciszku, mającej niebawem wyjść z druku, u ludzi niedoświadczonych. Nadużywają oni w sposób nieuczciwy polecenia im przezemnie udzielonego na piśmie i mego podpisu. Wobec tego wszystkim tercjarzom i innym czytelnikom daję do wiadomości co następuje:

1. polecenie wymienionej książki nikogo nie obowiązuje do zamówienia jej,
2. nikogo nie upoważniłem do zażądania od przełożonych Trzeciego Zakonu spisu tercjarzy,
3. poleciłem dla bibljotek tercjarskich zamówić po jednym egzemplarzu dla wszystkich tercjarzy w parafji,
4. klasztor franciszkański z dochodu za książki nie ma ani grosza.

Wobec takiej nieuczciwości, którą tu piętnujemy, radzimy nie zamawiać żadnej książki u nieznanych agentów.

O. Grzegorz, gwardjan,
Klasztoru OO. Franciszkanów
w Panewniku.

Porządek nabożeństw kościelnych.

Od 19 kwietnia do 26 kwietnia 1931 r.

Niedziela o godz. 6,45 Kapitulna. O godz. 8,30 w int. Młodzieży Polskiej. O godz. 10 za żyjących z Różańca (niem.) O godz. 11.30 Parafjalna.
Poniedziałek o godz. 6,15 za nowożeńców Hapartа-Matukat. O godz. 7 za nowożeńców Trocha-Dworaczkówna.
Wtorek o godz. 6,15 za zmarłą rodzinę Hennek i Kozłowski. O godz. 7 Msza św. O godz. 10 za nowożeńców Szula-Kicinger.
Środa o godz. 6,15 Msza św. O godz. 7 Msza św.
Czwartek o godz. 6,15 do Najśw. Serca Pana Jezusa w pewnej intencji. O godz. 7 Rocznica za d. śp. Florentyny Ditrich (niem.)
Piątek o godz. 6,15 za d. śp. Antoniego Dziąski i syna Piotra, roczn. z Kond. O godz. 7 za zmarłych z Matek Chrześcijańskich z kond.
Sobota o godz. 6 Procesja i Msza św. u św. Anny za d. śp. Juljusza Smiatka. O godz. 7 Msza św.
Niedziela o godz. 6,45 Fundacyjna. O godz. 8,30 za zmarłych z Różańca. O godz. 10 za żyjących z Matek Chrześcijańskich (niem.) O godz. 11,30 za roczne dziecię Edmund Jonda.

Licytacja przymusowa.

W poniedziałek, dnia 20. kwietnia br. o godz. 12-tej w południe będę sprzedawał w Rybnie przy oberży p. Szymaindy następujące przedmioty:

2 konie, billard z 3 piłkami i 2 kije, maszyna do młócenia zboża, sieczkarnia, Goepel

najwięcej dającemu za gotówkę.

SPYRA, komornik sąd. w Tarn.-Górach.

Ceny detaliczne-wytyczne.

chleb żytni	1 kg.	0,34 zł.
bułka	110 gram	0,10 „
bułka	55 gram	0,05 „
mąka pszenna 65 proc.	1 kg.	0,48 „
„ żytnia 70 proc.	1 „	0,34 „
kasza tatarczana	1 „	0,80 „
„ perłowa	1 „	0 80 „
ryż „Burma"	1 „	0,96 „
ryż „Patna"	1 „	1,70 „
mleko niezbierane	1 ltr.	0.40 „
masło niesolone,	1 kg.	5.80 „
wieprzowina	1 kg	2.— do 2.40 zł.
wołowina	„	2.— do 2,40 zł.
cielęcina	„	2.— zł.
słonina	„	2.40 „
sadło	„	2,40 „
smalec krajowy	„	3,20 „
kiełbasa krakowska	„	3.20 „
„ czosnkowa	„	3.00 „
„ czysto wieprzowa	„	4.00 „
krupniaki	„	0.60 „
kiełbasa z krwi	„	0.60 „

Komisja do badania cen ustaliła cenę mleka dla dostawy loco sklep na 32 gr. a cenę sprzedaży detalicznej na 40 gr. tak, że dla pośrednika pozostaje 8 gr. W razie gdy powyżej wyznaczone ceny wytyczne nie będą przestrzegane Komisja bedzie zmuszona wydać ceny maksymalne.

Tarnowskie Góry, dnia 10. kwietnia 1931 r.

S t a r o s t a:
w z. (—) Dr. Olszewski.

Z pow. Tarn. Gór.

Lasowice. W niedzielę dnia 19 bm. o godz. 18,30 urządzają nasi harcerze na sali p. Wieliczki w miejscu, przedstawienie teatralne. Odegrany będzie dramat „Zemsta Cygana" i dwie humoreski. Impreza ta jest godna poparcia, gdyż nasza drużyna harcerska znajduje się jeszcze w powijakach i przedstawienie to urządza celem zasilenia swej kasy, aby móc się lepiej rozwinąć w bieżącym roku. Organizatorom tego przedstawienia życzymy powodzenia i dopięcia przedsięwziętego celu.

Radzionków. Na ul. Sobieskiego w Radzionkowie znaleziono srebrny zegarek męski 6-rubinowy. Zegarek znajduje się w urzędzie okręgowym w Radzionkowie, gdzie po udowodnieniu prawa własności może być odebrany.

Z Szarleja.

Sprostowanie. Dyrygentem Tow. Śpiewu „Wanda" w Szarleju jest długoletni członek Zarządu organista miejscowy p. Held Maksymiljan, dzięki którego doborem pieśni w ostatni „wieczór" pieśni tak świetnie wypadł. Towarzystwo posiada li tylko jednego dyrygenta w osobie p. Helda Maksymiljana, któremu należy się cała podzięka za wyprowadzenie tak świetnie urządzonego „wieczoru", P. Grabowski natomiast jest prezesem towarzystwa, a nie jak w Nowinach mylnie zapodano dyrygentem Tow. Śpiewu.

Wycieczka Krajoznawcza z ramienia Zarządu T. C. L. urządzona zostanie w połowie czerwca wycieczka krajoznawcza, do Pienin najpiękniejszej części naszych polskich gór, albo też zależnie od liczby uczestników nad polskie morze. Zgłosz. przyjmuje już teraz nauczyciel szkoły I. p. Batosz Kazimierz w lokalu T. C. L. Powyższa wycieczka, zakrojona na szeroką skalę, da możność i mniej zasobnym obywatelom Szarleja zwiedzenia najpiękniejszych zakątków Polski. Ceny będą stosunkowo przystępne a objekt zwiedzenia naprawdę widzenia godny. Dlatego zgłaszajcie się jak najliczniej.

Zebranie Komitetu 3-go Maja odbędzie się w niedzielę dnia 19 bm. o godz. 14-tej w lokalu T.C.L. Uprasza się o kompletne przybycie wszystkich zainteresowanych. Na zebraniu tem omówiony i ogłoszony zostanie szczegółowy program uroczystości 3-go Maja.

Wpisy do szkół powszechnych odbywać będą się w obu miejsc. szkołach w dniach 27, 28, 29, 30 kwietnia oraz 2 maja br. od godz. 16-tej do 19-tej w Kancelarjach szkolnych.

Z W. Piekar.

**Kto chce być w Wielkich Piekarach mądrym chłopem
Niechaj sobie daje spokój z p. K.........m.**

Zalesienie Kalwarji. W tych dniach zasadzonych zostało na południowych stokach Kalwarji przeszło 220 młodych świerczków. Kościelny p. Cisek nosi się z zamiarem zalesienia dalszej części Kalwarji, gdzie zasadzonych zostanie jeszcze około 1000 drzewek świerkowych. Zalesienie naszej pięknej Kalwarji należy powitać z gorącem uznaniem, chodzi tylko o to, aby drzewkami zaopiekowało się także

całe obywatelstwo piekarskie. Nowe plantacje polecamy również opiece naszym bezrobotnym lubiącym wylegiwać się w porze letniej na Kalwarji.

Odezwa

do wszystkich Rezerwistów i Byłych Wojskowych w Wielkich Piekarach.

Z dniem 1. marca b. r. zostało na terenie Wielkich Piekar założone Stowarzyszenie Rezerwistów i Byłych Wojskowych, które ma szeregować wszystkich rezerwistów i byłych Wojskowych, będących w posiadaniu książeczki wojskowej, a zatem nietylko tych, którzy służyli w Armji Polskiej — **ale wszystkich, którzy spełniali służbę w armjach zaborczych przechodząc automatycznie w rezerwę lub pospolite ruszenie jako polscy obywatele.**

Stowarzyszenie powyższe w statucie swojem, na naczelne miejsce przy wychowaniu fizycznem i przysp. wojskowem oraz pielęgnowaniem braterstwa koleżeńskości stawia ponadpartyjność, wobec czego członkami jego mogą stać się wszyscy zdążający do Mocarstwowej Potęgi Rzeczypospolitej Polskiej.

W stosunkowo krótkim czasie, Stowarzyszenie nasze **wzrosło do poważnej liczby członków — jednakowoż niewszyscy jeszcze Rezerwiści i byliWojskowi zaliczają się** w jego szeregi - wobec czego wnosimy niniejszem **apel - ażeby i ta reszta przystąpiła na Członków,** zjawiając się **na zebranie** miesięczne Stowarzyszenia, - które odbędzie się w niedzielę **dnia 19. kwietnia b. r. o godz. 2-giej po południu na sali p. Gruszki.**

Za Zarząd Koła

(—) Sznober Teodor (—) Jan Hanzel
sekretarz skarbnik
(—) Jan Przybyłek
prezes

Chamstwo. Przy ul. Kalwaryjskiej nr. 6 posiada kilkupiętrowy dom p. Nawratek Karol. P. N. posiada również lokatorów, do których — rzecz zupełnie zrozumiała — przychodzą najróżniejsi goście krewni i znajomi. Przybywających z reguły napastuje właściciel domu a także jego żona w ordynarny i chamski sposób. Panie Nawratek! mieszkacie przecież w kraju cywilizowanym, gdzie każdemu iść wolno do każdego domu, byle tylko szkody nie czynił i nie wszczynał hałasów. A zatem na przyszłość trochę grzeczniej panie N. albowiem podobne chamstwa zdarzają się w Wielkich Piekarach tylko jeszcze w jednym domu przy ul. Sobieskiego.

Ale tam właściciel domu trochę pomieszane ma klepki, więc jakoś mu się wybacza.

Żebrakom dawać bony. W ostatnim czasie dawał się odczuwać w Wielkich Piekarach niebywały napływ żebraków, którzy po większej części przychodzili z innych miejscowości naszego Wojew. a także z powiatów sąsiednich Wojew. Kieleckiego. Ponieważ objawy podobne grożą istną plagą żebraków, postanowiono na ostatniem zebraniu Konferencji Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo wydawać wałęsającym się żebrakom zamiast drobnej gotówki, bony po 5 gr. Za bony te otrzymać mogą żebracy w specjalnych na ten cel wyznaczonych składach żywność. Inicjatywę Pań Miłosierdzia powitać należy jedynie z uznaniem, bowiem część żebraków przepijała zwykle uzbieraną za dnia gotowiznę w miejscowych czy pozamiejscowych knajpach.

Wobec powyższego zwracamy się na tej drodze do P. T. Kupiectwa z apelem aby biednym nie wydano żadnej gotówki a zawsze tylko bony, które nabyć można u miejscowych Pań z Konferencji św. Wincentego a Paulo.

KĄCIK ESPERANTA.

Chcesz korespondować z mieszkańcami obcych krajów, zaznajamiać się z nimi w sposób pouczający, zapoznawać ich z krajem naszym? Potrzebujesz wyuczyć się tylko jednego i to łatwego języka, a możesz zwrócić się do każdego kraju, do którego tylko zapragniesz. Weźmij język ten w swoje usługi, jest nim — Esperanto!

— — —

Rozwiązanie zadania 7: 1. sana homo, 2. de s. h., 3 al s. h., 4 sanan homon. — taksamo: gaja penso, 2 de g. p., 3 al g. p., 4 gajan penson. — Wymowa: c, s, z jak w jęz. polskim. Akcent zawsze na przedostatniej zgłosce.

Zadanie 8.

Wzór deklinacji w liczbie pojedyńczej, podany w ostatnim kąciku, jest ten sam dla liczby mnogiej, w której jednak jak już poznaliśmy, przymiotnik i rzeczownik przybierają — j. Jeżeli bona libro — dobra książka, to bonaj libroj — dobre książki, w 2 przypadku: de bonaj libroj, w 3 przyp. al bonaj libroj a w 4 przyp. bonajn librojn. Reguła ta (jak zresztą wszystkie w Esperancie) nie zna wyjątków, co jest jedną z jego zalet niespotykanych w językach innych.

Informuje bliżej o Esperancie: Kółko Esperantystów „Konkordo", Tarn. Góry, Tylna 11.

Z KRAJU.

W początkach maja Sąd Najwyższy przystąpi do rozpatrywania protestów wyborczych. Pierwszy będzie rozpatrywany dnia 4 maja rb. protest przeciwko wyborom okręgu Przemyśl. na 22 czerwca została wyznaczona rozprawa w sprawie wyborów w Poznaniu mieście.

Wczoraj odczuto na Śląsku Opolskim kilkakrotne trzęsienie ziemi. Wstrząsy trwały po kilka sekund. Dotychczas żadnych szkód nie zanotowano. Wśród ludności, zwłaszcza wiejskiej wybuchła panika.

Hiszpanja obwołana została republiką. Król Alfons abdykował. Cała jego rodzina opuściła kraj i udała się do Anglji.

80 akademików w wieku lat 22 do 30, nieznajdując innej możności utrzymania, we Wiedniu zajęci są jako zwykli policjanci. Pomiędzy innemi jeden posiada już nawet doktorat prawa.

Dnia 14 bm. o godz. 13,20 samolot Wiślicki, Typ Gpad, wystartował do Torunia. Na wysokości 600 metrów samolot dostał się w korkociąg i runął na ulicę Wieczystą pod Rakowicami. Podporucznik Gosławski został zabity.

Wielki transportowiec Wisła, pojemności 5000 ton wypłynął przed kilku dniami z Gdyni do Rotterdamu z ładunkiem węgla. Na brzegu duńskim w chwili gdy Wisła mijała południowy cypel Danji Gietzer, nastąpiło niespodziewanie szalenie silne zderzenie z okrętem niemieckim „Rose". Dzięki przytomności i szybkiej decyzji kapitana Krötgena statek uratowano od zatonięcia.

W najbliższym czasie ma być przeprowadzoną nowelizacja ustawy o ochronie lokatorów. Nowela ma wychodzić z założenia, że lokator niezamożny lub bez pracy winien korzystać z opieki prawa i chroniony przed eksmisją. Z pod ochrony wyjęte być mają sklepy, przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe.

W ciągu ostatnich dni zauważono wielką zwyżkę cen zboża. Cena żyta osiągnęła 27,60, cena pszenicy 35—36 zł. Kupcy i młyny pokrywają się na gwałt i wywołują zwyżkę.

Protesty. Grupa kupiectwa łódzkiego postanowiła wszcząć akcję mającą na celu przeciwstawienia się redukcjom płac urzędniczych z uwagi na to, że spowodować mogą dalszy zanik konsumcji. Akcję tę gorąco zwłaszcza popierają kupcy detaliczni. Mają oni ponadto zrócić się do Rady Ministrów z tem, ażeby zmniejszono im stawki obrotowe wskutek zmniejszenia się pojemności rynku wewnętrznego.

Dnia 2 maja br. wielka manifestacja polskiego Górnego Śląska.

W ostatnią sobotę odbyło się w Katowicach zebranie rady naczelnej Narodowo Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy pod przewodnictwem posła Grzesika. Na zebraniu tym składali sprawozdania poseł Grzesik ze Sejmu Rzp. oraz Witczak i ks. Puściński ze Sejmu Śl. Uchwalono szereg politycznych rezolucyj w sprawie zewnętrznej sytuacji Państwa, polityki rewizjonistycznej Niemiec, w sprawach gospodarczych i związanych sytuacją bezrobocia. Wobec przypadającej w dniu 2 maja br. 10-tej rocznicy III-powstania śląskiego, Rada naczelna zaapelowała do całego społeczeństwa polskiego na Śląsku bez różnicy przynależności partyjnej i przekonań politycznych, by w dniu tym, cały lud pracujący na Śląsku wziął udział w tej uroczystości, jaka odbędzie się w obecności głowy Państwa i stanie się potężną manifestacją. Przyjazd swój przyrzekł p. Prezydent Mościcki. Jak słychać, w dniu tym ma przybyć również do Katowic marszałek Piłsudski.

ZE ŚWIATA.

Gabinet Hamaguttschy (Tokio) podał się do dymisji. Według wszelkiego prawdopodobieństwa misję stworzenia nowego gabinetu otrzyma były premjer Wakatsuki.

Prezydent republiki francuskiej Doumergue wygłosił w Nizze sensacyjne przemówienie, w którem stwierdził, że unja celna niemiecko-austrjacka, jako zapowiedź „Anschlussu" stanowi niebezpieczeństwo dla utrwalenia pokoju europejskiego.

Ruch rewolucyjny w Portugalji wzmaga się z dnia na dzień. W Lizbonie ogłoszono stan oblężenia. Wszystkie budynki rządowe obsadzone zostały przez oddziały wojskowe.

Najwyższa Rada Gospodarcza wydała zakaz sprzedawania do Państw obcych wszelkich wynalazków. Obywatele sowieccy, którzy przekroczą powyższe rozporządzenie uważani będą za szpiegów i będą skazani na karę śmierci.

Królowa hiszpańska ma krewnych w Polsce.

Warszawa, 16 kwietnia. Zupełnie nieoczekiwana dla wielu będzie wiadomość, że małżonka króla Alfonsa XIII, królowa Wiktorja ma w Polsce dość blisko spokrewnioną rodzinę. Węzły pokrewieństwa łączą królową Wiktorję z rodziną hrabiów Hauke-Bosak. Jedna z hr. Hauke-Bosak Julja, wyszła za mąż za księcia Heskiego. Syn książąt Heskich, Henryk, zięć królowej angielskiej Wiktorji, jest ojcem królowej hiszpańskiej. Rodzona siostra Julji, Zofja, jest babką zamieszkałych w Polsce członków rodzin hr. Hauke-Bosak, Aleksander hr. Hauke-Bosak, dypl. inż. budowniczy, mieszka w Warszawie. Brat jego, Karol, pułk. dypl., jest dowódcą 4 p. a. p. w Inowrocławiu, trzeci z braci Kazimierz jest zastępcą naczelnika wydziału bezpieczeństwa w województwie lubelskiem.

Królowa hiszpańska Wiktorja, wiedziała o istnieniu rodziny w Polsce i przyznawała się do niej. Zaznaczyć należy, iż rodzina hr. Hauke-Bosaków spowinowacona jest również z dworem szwedzkim i przez rodzinę książ. Battenbergów z całym szeregiem domów arystokratycznych w Europie.

Dodać należy, iż ciotka królowej hiszpańskiej Eny Wiktorji, hrabianka Zofja Hauke-Bosak, staruszka 74-letnia, mieszka w warszawskiem schronisku dla inteligencji im. św. Franciszka Salezego.

RADJO (Katowice).

Niedziela 19. kwietnia 1931.

10.15 Nabożeństwo z Katedry Poznańskiej.
11.58—12.15 Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie.
12.15—14.00 Poranek symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.
14.20—14.30 Muzyka (P. R. Warszawa).
14.50—15.00 Muzyka (P. R. Warszawa).
15.20—15.40 Muzyka (P. R. Warszawa).
16.30—16.40 Intermezzo muzyczne.
16.55—17.15 Intermezzo muzyczne.
18.10—19.00 Koncert Reprezentacyjnej Orkiestry Policji Państwowej w Warszawie.
20.30—21.15 Recital fortepianowy Edwarda Steinberga (P. R. Warszawa).
21.30—22.00 Koncert popularny (P. R. Warszawa).
23.00—24.00 Transmisja z teatru akustycznego w Warszawie.

Poniedziałek 20 kwietnia 1931.

12.10—13.10 Koncert z płyt gramofonowych.
16.45—17.15 Koncert z płyt gramofonowych.
17.45—18.45 Muzyka lekka (P. R. Warszawy).
21.00—23.20 „Frasquita" — operetka w 3-ch aktach Fr. Lahara (P. R. Warszawa).

Wtorek 21 kwietnia 1931.

12.10—13.10 Koncert z płyt gramofonowych.
16.25—17.15 Koncert z płyt gramofonowych.
17.45—18.45 Popularny koncert symfoniczny.
20.05—20.30 Lekkie piosenki w wykonaniu chóru „Warsa".

Środa 22 kwietnia 1931.

12.10—13.10 Koncert z płyt gramofonowych.
14.35—14.50 Intermezzo muzyczne.
16.45—17.15 Koncert z płyt gramofonowych.
17.45—18.45 Tańce w wykonaniu orkiestry Polskiego Radja w Warszawie.
20.30—22.00 Koncert z Wilna.
22.15—22.35 Koncert (P. R. Wilno).

Odpowiedzi redakcji.

P. R. Z. Tarn. Góry. Sprawę opracujemy. W najbliższym czasie wydamy spis wszystkich rzeźników piekarzy i wogóle kupców, których należy popierać a u których należy jedynie towary zakupywać.

P. Zygmunt. W sprawie budowy i pożycki prosimy się u nas zgłosić. Doradzimy również, któremu z budowniczych należy budowę powierzyć.

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry.
Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kaczmarek, Tarnowskie Góry.
Redaktor odpowiedzialny na W. Piekary i Szarlej: Jan Hanszla, W. Piekary.
Druk.: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy w Tarnowskich Górach podaje do publicznej wiadomości, iż z dniem 15. kwietnia 1931 r.

przeniósł

Przychodnię Dentystyczną

przy Szpitalu Powiatowym do centrum miasta Tarn. Gór, a mianowicie

na ulicę Piastowską nr. 8

(dawniej Urząd Skarbowy.)

Przychodnią zaopatrzoną w nowoczesne urządzenie techniczne, kierować będzie specjalnie wykwalifikowany i posiadający długoletnią praktykę w tej dziedzinie lekarz dentysta, który załatwiać będzie wszelkie czynności dentystyczne sumiennie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć każdodziennie z wyjątkiem niedziel i świąt
od godz. 9-tej do 13 tej i
od „ 17-tej do 19-tej.

Lazarus Moeller

Tow. z ogr. odp.

TARNOWSKIE GÓRY-FILJA SZARLEJ

tartak parowy i heblarnia

STAŁY SKŁAD

belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych, szalówek, desek do wykładania, materjałów budowlanych, okrąglaków i półokrąglaków, materjałów stolarskich w wszelkich rozmiarach, listw przyściennych oraz drzewa liściastego każdego rodzaju

Rok Założ. 1850. — Rok Założ. 1850.

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36 — Telefon Szarlej 122.

Z dniem 14. marca br. został oddany do użytku publiczności

Oddział miejski

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu

mieszczący się przy ul. Krakowskiej 12,
na parterze.

Oddział załatwia
wszelkie czynności bankowe.
Inkaso weksli. - Przyjmuje
wkłady oszczęd. w złotych
i walucie obcej za wysokiem
oprocentowaniem.

Otwiera rachunki bieżące
(Konto Korrent.)

Zakup i sprzedaż monet złotych
i walut zagranicznych.

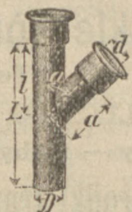
Kolektura
Loterji Państwowej.

Wszelkie
materjały budowlane

Dźwigary. - Ogniotrwała papa dachowa i smoła preparowana.
Cement — Gips — Trzcina sufitowa.

Rury

kamionkowe i żeliwne
w najlepszej jakości po niskich cenach do nabycia w firmie

A.Schaefer

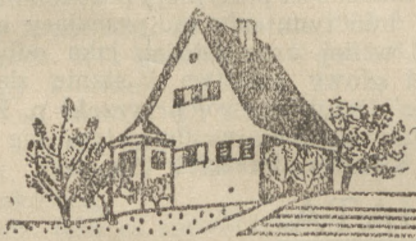
Tarnowskie Góry,
ul. Krakowska 10. — Telefon 62 i 63.

„Chorymi" ciężko cierpiącym z przewlekłemi i zakaźnemi chorobami, wycieńczonym i uznanym za nieuleczalne poleca się

CIEŚLAK, Naturalista, Katowice, Młyńska 15.

Pismo „DROGA DO ZDROWIA" wysyła bezpłatnie.

Własna siedziba. — Własna siedziba.

W dniu 22. 12. 1930 r. przyznaliśmy, długoterminowe pożyczki, naszym następującym klijentom:

Wiktor Szołtysek, Chudów pow. Rybnik zł. 4000.—
August Nüsse, Paniówki pow. Rybnik zł. 6000.—
Józef Kandziora, Kochłowice, Górna 55 zł. 8000.—
Jerzy Tolarz, Bielsko, Sobieskiego 52 zł. 40.000.—

Każdy może w krótkim czasie, otrzymać u nas pożyczkę na budowę własnego domu, przebudowanie lub spłacenie wysoko oprocentowanych hipotek.

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

KINO „NOWOŚCI"

TARNOWSKIE GÓRY.

Od piątku do poniedziałku:

Przepyszny dźwiękowiec
z życia wojskowego

FAŁSZYWY MARSZAŁEK

W roli głównej:
Vlasta Burian.

Streszczenie.

C. k. rotmistrz w stanie spoczynku Prochaczka nie może sobie wyperswadować, że jest najzdolniejszym oficerem całej armji austro-węgierskiej. Został przeniesiony na emeryturę tylko dlatego, że jego żołnierze śpiewali kiedyś piosenkę o marszałku. Wściekły na cały świat Prochaczka udaje się kiedyś do swego siostrzeńca Rudolfa w odwiedziny. Chciałby jeszcze trochę oddychać powietrzem koszarowem, bowiem życie w cywilu uważa rotmistrz za przykrą wegetację. Przybywa więc do małego miasteczka garnizonowego. Córka dowódcy garnizonu jest po uszy zakochana w siostrzeńcu rotmistrza por. Rudolfie. Matka jej wszakże pragnęłaby ją raczej wydać za innego oficera hr. Medaka. Tymczasem planowany jest właśnie przyjazd marszałka, który ma zamieszkać u Rudolfa........

Prócz tego:
Nasz pierwszorzędny nadprogram.

W dnie powszednie początek o godz. 6.30, 8.30,
W niedzielę o godz. 4, 6 i 8-mej wiecz.

Stale na składzie — NA RATY!

wszelkiego rodzaju materjały do budowy Kanalizacji i Instalizacji.

Narzędzia rzemieślnicze

MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.
SPRZĘTY KUCHENNE,
DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór. — Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza
dawniej **A. BAUM**
Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

Dom

bardzo tanio do sprzedania z ogrodem i 2 morgi roli w Reptach. **Wpłata tylko 10.000 zł.**
Oferty pod 10.000 zł. do Redakcji „Nowin".

Dom

w Tarn. Górach wpłata 8—10.000 zł. z powodu wyjazdu do sprzedania.
Oferty pod dom do Redakcji „Nowin".